Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 16)

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 84.—Anul LVIII. Brașov, Dumineca, 16 (28) Aprilie 1895.

Sinódele și politica guvernului.

Brașov, 15 Aprilie v. 1895.

Săptĕmâna acésta a fost a Sinódelor. Conform statutului organic se întruniră Dumineca trecută în Sibiiu, Arad și Caransebeș Sinódele dieceselor provinciei bisericei române gr. or. din Transilvania și Ungaria. Discursurile de deschidere ale Archiereilor aruncă o lumină óre care asupra stării generale a dieceselor, ear raporturile Consistórelor ne arată amĕnunțit cele ce s'au lucrat orĭ s'au întrelăsat pe terenul bisericesc, școlar și fundațional mai ales din primăvara trecută încóce. De un interes deosebit sunt raporturile școlare, din carĭ putem sĕ vedem progresul ce l'a făcut învĕțămĕntul nostru în școlele confesionale. Din norocire s'a dovedit și de astă-dată, că în mânia tuturor piedecilor, ce ni-se pun, totuși înaintarăm în unele locurĭ mai mult, în altele mai puțin. Altă întrebare însĕ este, décă, avĕnd în vedere marile trebuințe ale timpului, putem sĕ fim mulțumițĭ cu progresul cât se dovedesce, că l'am făcut?

Mai jos împărtășim cetitorilor noștri vorbirile Archiereilor, dintre carĭ aceea a Episcopului Aradului este de-o însemnătate deosebită, fiind că cuprinde o dare de sémă amĕnunțită asupra activității sale dela 1875 până adĭ. In numĕrul viitor vom da o icónă a stării diecesclor amintite după cum se oglindéză în raportele consistoriale și vom arăta hotărîrile cele mai de căpetenie ale Sinódelor.

Pentru adĭ ne mărginim a aminti numai faptul întristător, că politica stăpânirei unguresci și-a vĕrît códa și în Sinodul archidiecesan.

A venit dela Pesta poruncă la Sibiiu, ca asesorul consistorial Nic. Cristea, care și-a împlinit pedépsa ce 'i s'a dictat în procesul Memorandului, sĕ fiă aspru dojenit pentru activitatea sa politică de către superioritatea bisericéscă, și sĕ fiă „oprit pe viitor dela asemenĭ îngerințe străine de oficiul sĕu“. Și Metropolitul cu Consistorul n'au avut alt lucru decât a se închina acestei poruncĭ volnice și contrare libertății cetățenescĭ, și a stărui ca și Sinodul sĕ se plece dinaintea ei, ceea ce, din nenorocire, s'a și întêmplat într'o ședință secretă, deși numai cu 2 voturĭ majoritate.

Intrebăm acuma, că óre acéstă dojană dată unui preot român, care se folosesce de dreptul sĕu de a se interesa de sórtea neamului sĕu, după cum îi dictéză consciința, póte avé alt înțeles, decât că Metropolitul, consistoriul și majoritatea Sinodului înși-șĭ recunosc, că Românul nu se póte bucura de scutul legilor în acest stat?

Oare ce ar dice archiereii catolicĭ și protestanțĭ ungurĭ, când li-s'ar cere sĕ oprécă pe preoții lor de a mai face politică opozițională guvernului? De sigur că ar rîde în fața miniștrilor și li-ar spune, că s'au prea obrăznicit: li-ar spune că preoții nu sunt slugile lor și că ei, Archiereii, n'au chiămarea de a face servicii polițienescĭ guvernului; li-ar arăta, că până când mai esistă constituția și legĭ, ei nu vor suferi ca miniștrii sĕ-șĭ bată joc de ele și sĕ vrea sĕ desbrace pe preoțĭ de dreptul lor de cetățenĭ.

E trist și dureros, că în Sibiiu nu 'i s'a dat guvernului un rĕspuns demn și românesc și că presiunea și amenințările acestuia au învins. Acésta nu numai că nu va folosi causei bisericei și națiunei nóstre, déră, tare ne temem, că va încuragia și mai mult pe dușmanii noștri în pornirile lor nenorocite.

Zadarnice vor remâné tóte silințele de a înainta interesele nóstre bisericescĭ-naționale și învĕțămĕntul nostru românesc, décă de câte-orĭ ajunge lucrul la frântul pânei, ne vom închina puterii brutale și vom suferi, ca sĕ ni-se încalce drepturile de către dușmanii bisericei și ai națiunei nóstre, carĭ prin-tr'asta nu urmăresc alt scop, decât de a ne face cu neputință sĕ ne apĕrăm în contra volniciilor, a asupririlor și a nedreptățirilor, de-a ne împedeca sĕ continuăm lupta pentru egala îndreptățire națională.

Déră tóte uneltirile dușmanilor și tóte slăbiciunile celor din sînul nostru nu vor fi în stare sĕ clatine credința nóstră în isbênda causei sfinte a românismului, nu vor fi în stare a ne face sĕ lăsăm nicĭ cât negru sub unghiă din dreptul nostru cetățenesc, de a face politică în acest stat așa cum cer interesele de viață ale națiunei nóstre.

Nunciul papal Agliardi în Ungaria.

Săptĕmâna trecută a venit în Ungaria nunciul papal *Agliardi*, făcênd mai întâi visită primatelui Vaszary în Strigoniu, unde a petrecut 2 dile. După acésta a mers la Oradea mare ca sĕ visiteze pe episcopul-cardinal Schlauch. Cu acéstă ocasiune nunciul a făcut o visită și episcopului greco-catolic Pavel. Domnesce credința generală, că Agliardi a fost încredințat de Papa, sĕ se consulte cu prelații catolicĭ asupra situațiunei politice-bisericescĭ actuale din Ungaria.

Din incidentul venirei nunciului, diarul german *„Münchener Allgemeine Zeitung“* publică următorul articol interesant asupra misiunei lui în Ungaria:

Cabinetul Banffy nu are puterea, de-a primi lupta anunțată de nunciu, și stă numai în posiția de apĕrare contra clericalismului năvălitor. Visitele, ce le-a schimbat Agliardi cu ministrul de culte, nicidecum nu vor fi în stare sĕ netedéscă divergențele și neînțelegerile. Ca dovadă pentru acésta pot servi *părerile politice*, pe carĭ le-a esprimat nunciul în convorbirile sale cu personalitățĭ de valóre.

El dise în mod deschis, că după părerea sa majoritatea actuală din parlament *nu corĕspunde* dispoziției, ce domnesce în țéră, și că el speréză o schimbare radicală a situațiunei politice dela viitórele alegerĭ(!?)

Representantul Papei merse însĕ și mai departe: el *contestă dreptul ce și-l atribue Maghiarii, că de 28 de anĭ încóce ei ar fi națiunea conducĕtóre în țéră*. Papa, dice nunciul, în cestiunĭ bisericescĭ nu recunósce conducerea unei singure naționalitățĭ; *tóte națiunile din Ungaria sunt înaintea lui egale*, și chemarea Papei este de-a apĕra pe cei slabĭ contra celor mai tarĭ. Décă guvernul ungar nu se va întórce de pe calea apucată, atuncĭ **biserica e hotărîtă de a-se rădima pe naționalitățile nemaghiare.**

Și mai departe: Agliardi se pronunță și asupra modului, cum Papa voiesce și doresce sĕ fiă ocupate scaunele episcopescĭ. Nu acela este chiămat sĕ fiă episcop, care e gata sĕ apere și susțină autoritatea guvernului față cu *semințiile nemaghiare*, ci acela, **care se simte una cu credința și cu naționalitatea credincioșilor încredințațĭ lui.**

Din aceste se póte vedé, că călĕtoria nunciului papal Agliardi formézâ un punct însemnat în istoria Ungariei. Majoritatea magnaților ungarĭ, carĭ vor vota pentru proiectele bisericescĭ-politice încă neprimite, se va împuțina, și lupta contra ministerului se va începe cu o mai mare vehemență.

Deschiderea Sinodului Archidiecesan.

Dumineca trecută s'a deschis cu solemnitatea obicĭnuită Sinodul archidiecesan în sala cea mare a Seminarului Andreian din Sibiiu.

Cuvêntul de deschidere l'a ținut I. P. S. Sa Metropolitul *Miron Romanul*. Vorbirea prea Sânției Sale a fost de rêndul acesta plină de plângerĭ. El dise, că de când stă în fruntea archidiecesei s'a desbrăcat de multe iluziunĭ, ce și le făcea la început, contând la o însuflețire generală; instituțiile bisericescĭ create prin statutul organic, n'au produs resultatele sperate de în-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Paserile nóstre și legendele lor.

D-l *S. Fl. Marian*, membru al Academiei Române din Bucurescĭ și profesor de limba română la gimnasiul superior gr. or. din Suceva (în Bucovina), a scos de sub tipar o carte de mare preț, intitulată *„Ornitologia poporană română“*. In acéstă carte, care a fost premiată din partea Academiei Române cu 5000 lei, sunt descrise tóte paserile, ce se găsesc în părțile locuite de Românĭ, împreună cu proverbele, credințele și legendele poporului român despre ele.

Dintre aceste frumóse legende reproducem aci următórele două, carĭ sunt culese dela poporul român din Bucovina:

Rîndunica.

Rindunica, care ne anunță mult dorita și iubita primăvară, care dela sosirea și până la depărtarea ei din țĕrile nóstre, este un óspe nedespărțit și fórte plăcut ómenilor, făcêndu'șĭ cuibul sĕu de comun în podurile caselor, se vede, că din cele mai vechĭ și mai depărtate timpurĭ a fost tot-deuna întimpinată de Român cu esclamărĭ de bucurie și însuflețire, cum e și în diua de astădĭ.

Multe și interesante sunt datinele și credințele Românilor despre dênsa. Și póte că ea este unica pasĕre, despre care poporul român a păstrat mai multe legende fórte frumóse.

Una dintre aceste legende spune, că a fost odată o fată, căreia, murindu'i părințiĭ, nu i-a rĕmas altă moștenire dela dênșii, decât numai o turmă de oi și un cățel.

Intr'o di... ce'i vine fetei acesteia prin minte?... se îmbracă în haine bărbătescĭ, ia oile și cățelul cu dênsa și se duce într'un munte. In muntele acela, mergênd ea cu oile și cu cățelul tot înainte, tot mai departe, étă că dela un timp se întâlnesce cu un fecior de smeu, care păscea și el o turmă de oi.

Fiind fata îmbrăcată în haine bărbătescĭ și purtând cușmă pe cap, feciorul nu putù s'o cunóscă: fată e orĭ fecior? Dér și fata nu i'a spus nimic nicĭ-odată, măcar că, de cum s'a întêlnit ea cu dênsul, păsceau oile împreună și în fiă-care séră se ducea și ea cu oile și cu cățelul de mas la curțile smeului.

Insĕ feciorul, nevenindu'i la socotélă, mai de multe-orĭ spuse maicei sale, că lui nu i-se prea pare de fârtatul sĕu de ciobănie.... el crede, că acesta trebue sĕ fiă fată și nu fecior, căcĭ așa îl arată vorba și fața lui cea muerescă.

Dela o vreme, vĕdêndu-se smeoica cincăită și întrebată de feciorul sĕu, dise:

— Décă fârtatul tĕu de ciobănie va fi fată, după cum presupui tu, eu îndată îl voi cunósce, căcĭ de séră, când se duce sĕ se culce, am sĕ-'i pun sub perină „brăbănocul“*) și el de-a fi sĕ fiă fată, brăbănocul până diminéța se va păta, ér de a fi sĕ fiă fecior, atuncĭ brăbănocul va rĕmâné așa cum 'l-oi pune.

Cum a dis smeóica, așa a și făcut.

Când a început sĕ însereze bine, colea pe vremea culcatului, a pus brăbănoc sub perina fetei, pe care se culca.

Insĕ cățelul fetei fiind năsdrăvan și sciind prea bine, cu ce gândurĭ se pórtă smeóica, dise încă de cu diua stăpânei sale:

— Scumpa mea stăpână! smeóica are sĕ-'țĭ puie deséră sub perină brăbănoc, prin mijlocul căruia voesce ea sĕ scie: de ești fată orĭ fecior? Décă acuma domnia-ta voescĭ sĕ nu țĭ-se întêmple nimica rĕu, te sfătuesc ca atuncĭ, când vei merge sĕ te culcĭ, sĕ scoțĭ brăbănocul de sub perină și sĕ-'l puĭ d'asupra pe perină și acolo sĕ-'l lașĭ apoi până a doua dĭ de diminéță, când sĕ-'l puĭ éră la locul luĭ și apoi sĕ ieșĭ afară din casă. De nu mĕ vei asculta și de nu vei face așa, cum te învĕț eu, atuncĭ sĕ scii, că ai sĕ pățescĭ una ne mai pățită!

Așa a dis cățelul și stăpână-sa 'l-a ascultat, și colea când a mers, ca sĕ se

*) In unele părțĭ ale Bucovinei numesc Românii planta: Vinca minor, germ. Immergrün, „brăbănoc“ și „bribănoc“, ér în altele „brăbănoc“.

temeiătorii lor. In sînul bisericei se încuibă rĕul indefentismului și spiritul de partidă; sunt slăbite legăturile de credință și de disciplină, mai ales prin o rĕcélă mare față de ortoxiă și prin cochetarea cu alte elemente. Ale nóstre — dise Metropolitul — sunt hulite chiar de ai noștri; ale altora sunt crutate și chiar lăudate de ai noștri. Abia se mai întêmplă în biserică vre-o alegere, care sĕ nu lase urme de amărăciunĭ.

La sfîrșit Escelența sa accentuă, că fiiĭ bisericei sunt divisațĭ, în mare parte recĭ și indiferențĭ față cu biserica. Apeléză apoi la membri Sinodului, ca sĕ conlucre cu toții la stîrpirea celor rele și pentru restabilirea celor bune.

„Pesimismul în biserică“. In articulul publicat sub acest titlu în nr. de erĭ, Sâmbătă, al foiei nóstre, s'a strecurat, într'o parte a ediției, o regretabilă eróre, dicêndu-se, în citațiunea făcută din vorbirea Metropolitului Miron Romanul, pe colóna a 3-a rêndul 17 de jos în sus: „stêrpirea celor bune și delăturarea celor rele“, în loc de a-se dice corect: **restabilirea celor bune** *și stêrpirea și delăturarea celor rele.*

Vorbirea episcopului Mețianu,

ținută la deschiderea sesiunei ordinare a Sinodului eparchiei Arad.

Cuvêntarea rostită de Prea Sânția Sa părintele Episcop al Aradului este și de aceea însemnată pentru-că la acest sinod s'au împlinit 20 de anĭ, de când Prea Sânția Sa a fost chiămat la conducerea eparchiei Aradului.

Imprejurarea acésta îndemnat pe Prea Sânția Sa sĕ facă o dare de sémă amenunțită asupra resultatelor activității sale, în decursul acestor 20 de anĭ.

Prea Sânția Sa constată, de-o parte, resultatele îmbucurătóre câștigate prin lucrarea comună pe temeiul sinodalității recâștigate de marele archiereu br. Șaguna, de altă parte arată și greutățile și cercările, carĭ au fost o pedecă pentru dobândirea unor resultate și mai îmbucurătóre.

Arată luptele purtate de biserică cu guvernul: la 1875 pentru înființarea unui fond de pensiune confesional; la 1879 și 1883 în contra proiectelor de lege pentru întroducerea limbei maghiare în școlele poporale și medii; la 1885 pentru înființarea unui gimnasiu român confesional în Arad; la 1891 contra Kișdedovurilor; la 1893 în afacerea legii privitóre la salariile învĕțatorescĭ, ér la 1894 contra întroducdrei căsĕtoriei și a matriculelor civile.

Arată apoi îmbuntĕățirile mai însemnate în starea diecesei dela 1895 încóce. Institutul pedagogic-teologic nu era în stare corĕspundĕtóre cerințelor, decĭ s'a zidit un edificiu mai corespundĕtor. In anul 1876 s'au înmulțit cursurile preparandiale, s'a sporit numĕrul profesorilor, s'au îmbunĕtățit dotațiunile etc. S'au dat 3 stipendii pentru tinerĭ, spre a se pregăti pentru profesură. La 1877 Episcopul a înființat un alumneu pentru preparandĭ; tot atuncĭ a introdus și pregătirea de învĕțătóre pentru școlele de fetițe. Stăruind pentru îmbunĕtățirea dotațiunei învĕțătorescĭ, n'a uitat nicĭ de sórtea preoțimei și la 1877 a înfiiințat și „fondul preoțesc“, a cărui capital se urcă până acuma la 260,000 fl. Tot atuncĭ s'au delăturat piedecile pentru primirea fundațiunei Birta de 48,000 fl., care a crescut la 60,000 fl., și din care se dau 12 stipendii a 200 fl. In 1878 s'a cumpĕrat casa de lângă reședință pentru cancelaria consistorială; în 1879 s'a rezidit reședința episcopéscă Tot în 1878 s'a înființat și tipografia diecesană, donată de Prea Sânția Sa diecesei, care a mai adunat și un capital de peste 30,000 fl., menit pentr'un institut superior de cultură în diecesă.

In 1883 s'a dobêndit primirea a doi elevĭ din diecesa Aradului în seminarul clerical din Cernăuțĭ pe spesele fondului religionar bucovinén. Tot în 1883 s'a clădit seminarul diecesan pe locul donat de baronésa Sina la intervenirea P. S. Sale, și s'a cumpĕrat o casă lângă acel loc, care s'a străformat într'un alumneu pedagogic. Etă îșĭ cum continuă și încheiă *) Prea Sânția Sa vorbirea:

In anul următor 1884 s'a început și primul proces de despărțire ierarchică al comunei Chinez, care trecênd prin tóte instanțele, în 1889 s'a terminat în favórea nóstră, formând tot-odată un precedent favorabil și pentru celelalte asemenea procese urmânde.

După aceea în al doilea rênd s'au mai intentat asemenea procese și pentru comunele Mehala, Pojejena și Ciacova, dintre carĭ cele două dintâi, érășĭ s'au terminat în favórea nóstră, ér al treilea încă e pendinte.

In fine în rêndul 'al treilea s'au intentat atarĭ procese pentru comunele: Fenlac, Sarafola, Sân-Nicolaul-mare, Margita și Deliblata, carĭ sunt în curgere. In tóte aceste comune sunt circa 20,000 suflete române și cu o avere parochială de peste 200,000 fl.

In 1887 s'au delăturat vechile pedicĭ și greutățĭ, ce sĕ opuneau justei nóstre ingerințe în administrațiunea S. nóstre mânăstirĭ Hodoș-Bodrog. Tot în anul 1887, s'a înființat un fond de asecurare clădirilor bisericescĭ și școlare contra focului, care până acuma a crescut aprópe la 30,000 fl.

In anul următor 1888, întru eternisarea gloriósei domnirĭ de 40 anĭ a Majestății Sale, Prea grațiosului nostru Impĕrat și Rege Francisc Iosif I., din colecte benevole am înființat un fond gimnasial, care până acuma ajunse suma modestă de peste 7000 fl.

In 1889 s'a înființat aici în centru, parte din colecte, parte din unele ajutóre diecesane, o școlă de fetițe nu numaĭ pentru buna creștere a fetițelor fruntașilor noștri din jur, dér și pentru pregătirea de învĕțătóre. Acéstă școlă ajunse a dispune și de un local propriu, provĕdut cu arangiamentul recerut.

In timpul mai nou s'a mai adaus la cele trei cursurĭ preparandialĭ și un al patrulea curs, apoi s'a mai înființat lângă aceste patru cursurĭ și un curs pregătitor, precum și o școlă practică. Tóte acestea și ca se nu se pótă institutul nostru esceptiona din partea organelor statului, dér și ca sĕ corĕspundă tot mai mult așteptărilor și trebuințelor nóstre.

In anul următor 1890, observându-se o reducere simțită a procentelor dela capitalele elocate, ér de altă parte, vĕdêndu-se un curent nou de colonisărĭ, am folosit ocasiunea, când statul a pus la vêndare unele complexe de pămênt, de am cumpĕrat și pe sama diecesei nóstre mai întâi în S. Mihaiu și Chișoda un complex de 2025 jugĕre cu 256.700 fl. în condițiunĭ favorabile de a sĕ plăti în anuitățĭ de 20 anĭ.

Tot atuncĭ și sub aceleașĭ condițiunĭ a cumpĕrat diecesa, și pe séma comunelor: Pĕtîrș, Cuveșdia, Dorgoș și Zăbalț, la olaltă 1400 jugĕre, cu preț de 49,645 fl.

Și după aceea a mai cumpĕrat diecesa pentru sine la Secaș și Giriș alte complexe de 1120 jugĕre, cu preț de 119,500 florinĭ.

Ast-fel dér diecesa a cumpĕrat pe séma sa de tot 3145 jugĕre, cu preț de 376,200 fl., ér pe séma parochielor 1400 jugĕre, cu preț de 49,645 fl., la olaltă 4545 jugĕre, cu 425,845 fl.

Aceste cumpĕrărĭ nu numai asigură mai bine capitalele investite și procente mai bune, dér mai contribue și la ridicarea increderii poporului în noi înșine vĕdênd, că și biserica sa are realitățĭ, ca și alte bisericĭ din patrie.

Către acéstea a mai venit în administrația diecesei și pămêntul fundațiunei Teodor Papp de vre-o 1200 jugĕre.

Afară de aceste realitățĭ, după datele ce avem, în cursul celor 10 anĭ din urmă, s'au procurat în mai multe parochii $1297^1/_2$ jugĕre de pămênt cu circa 150 fl. jugĕrul, în valóre de 194.550 fl.

In asemenea mĕsură îmbucurătóre s'au sporit și fundațiunile de stipendii în cei 20 de anĭ din urmă, mai ales prin cele două fundațiunĭ mai însemnate, a fericitei Elena G. Birta, și a fericitului Teodor Papp, așa, că pe când diecesa mai nainte cu 20 de anĭ nu dispunea decât de un singur știpendiu din fundațiunea Palffy, astădĭ dispune de 3 stipendii diecesane de câte 400 fl., de 12 stipendii de câte 200 fl. și de alte 30 dela câte 50 până la câte 300 fl.; de tot dér de 45 de stipendii.

In anul trecut 1894, s'au ameliorat lefile învĕțătorescĭ, ridicându-se la minimul de 300 fl. prescris de lege mai preste tot în diecesă cu escepțiunea unor parochii de tot micĭ și sĕrace, carĭ au rĕmas avisate la ajutorul diecesei.

In decursul celor 20 de anĭ din urmă, s'au zidit 104 bisericĭ nouĕ, și s'au reparat 205 dintre cele vechĭ.

S'au zidit 150 școle nouĕ și s'au reparat 84 din cele vechĭ.

Astfel școlele nóstre încă s'au sporit în mod îmbucurător, căcĭ pe când înainte cu 20 de anĭ aveam numai 503 școle, astădĭ avem 653, prin urmare un spor de 150 școle, și de tothĭ atâția învĕțătorĭ, provĕduțĭ cu dotațiunea recerută.

Și ceea ce este și mai îmbucurător, că pe lângă tóte cercările și nĕcazurile, până acum n'am perdut nicĭ una din școlele nóstre confesionalĭ.

In asemenea mod îmbucurător s'au sporit și capitalele bisericescĭ și școlare, atât în diecesă, cât și în centru, căcĭ astădĭ avem în diecesă: capitale bisericescĭ 956,559 fl. 45 cr., capitale școlarĭ 123,948 fl. Valórea celor $1297^1/_2$ jugĕre pămênt procurate pentru bisericĭ à 150 fl. = 194,550 fl. Către acestea adăugênd spesele zidirii celor 105 bisericĭ nouĕ, cu câte 7000 fl. = 735,000 fl.; spesele reparării celor 205 bisericĭ à 1000 fl. = 205,000 fl.; spesele zidirii celor 150 școle nouĕ, cu câte 2500 fl. una, în sumă de 375,000 fl.; apoi ale celor 84 școle reparate cu 500 fl. — 42,000 fl. La olaltă dau suma de: 2.632,057 fl. 45 cr. Din care detragênd capitalul, de ce s'a aflat înainte de 20 de anĭ, astadĭ se arată un spor de 2.051,271 fl. 40 cr.

In centru la diecesă avem astădĭ capitalul tuturor fondurilor de 919,861 fl. 84 cr. Décă vom adăuga spesele zidirii Seminarului și ale Alumneului numai cu 100,000 florinĭ; spesele zidirei casei de chirie din drépta bisericei catedrale numai cu 30,000 florinĭ; apoi rezidirea reședinței și cumpĕrarea caselor de cancelarii consistoriale numai cu 30,000 fl.: reiese suma de: 1.079,861 fl. Din care detragênd capitalul fondurilor diecesane, ce se afla la 1875 cu 38.687 fl. 16 cr., apoi capitalul primit la 1884 din fondurile foste comune, cu 399,389 fl. $20^1/_2$ cr., de tot: 438,076 fl. $36^1/_2$ cr.: — și în centru la diecesă resultă un spor de 641,795 fl. $47^1/_2$ cr., afară de ce s'a spesat pentru susținerea organismului și a institutelor diecesane.

Afară de acestea, precum am amintit în darea mea de sémă din 1885, am pus fórte mare pond și pe luminarea și instruirea poporului, și așa nu numai în numĕrósele mele visitațiunĭ canonice aprópe în întréga diecesă am adresat cuvinte de învĕțătură poporului, dér și peste acelea în toțĭ anii la sĕrbările nascerii Domnului, la ale anului nou, și la ale învierii Domnului; ér la câte 2—3 anĭ și la începutul prele-

*) A se vede și N-rii 82 și 83 ai „Gazetei Transilvaniei“ din a. c.

---

culce, aflând brăbănocul sub perină, 'l-a pus ér pe perină și apoi s'a culcat. Ér a doua di diminéța 'l-a pus ér sub perină și apoi eșind din casă și luându'șĭ oile și cățelul, se duse în trébă'șĭ la pășcut.

Dér n'a apucat bine a eși din casă, când smeóica se duse sĕ vadă ce'i?... cum e brăbănocul?... Brăbănocul însĕ era mai verde și mai frumos de cum îl pusese ea de cu séră. Vĕdêndu-'l ast-fel, a credut smeóica, că fata nu e fată, ci fecior. Decĭ spune feciorului sĕu, că fĕrtatul lui de ciobănie nu e fată, după cum socotesce el, ci fecior, căcĭ așa a arătat brăbănocul, pe care i 'l-a pus sub perină.

Feciorul smeóicei, audênd acésta îșĭ luă și el oile și se duse cu dênsele la păscut pe urma fetei, fără sĕ-'i plesnéscă măcar prin minte, că n'ar fi drept ceea ce 'i-a spus maică-sa.

Fata însĕ vedêndu-se scăpată din cursa, ce i-se întinsese, luându-se cu feciorul, cu oile și cu cățelul sĕu, se duse, se duse, până ce ajunse la o mare. Aicĭ apoi s'a oprit ea și luându-șĭ rĕmas bun dela feciorul smeóicei și dând cu un toiag asupra apei, apa s'a despărțit în două, și așa a trecut ea cu turma sa de cea parte, fără ca sĕ i-se întêmple vre-un rĕu, cât e negru sub unghie.

Feciorul smeóicei și cu oile sale a rĕmas de astă parte de apă.

Ajungênd de cealaltă parte și după ce s'au împreunat acuma érășĭ valurile apei, 'șĭ-a luat fata cușma de pe cap și atuncĭ 'i-a cădut pĕrul cel de aur până la brâu.

Feciorul smeóicei, vĕdêndu-o, că'i fată și încă așa de frumósă, nu scia pe ce lume e de scârbă, că a scăpat'o din mână. și fără a mai pierde mult timp se întórse acasă și spuse maicei sale cum 'l-a amăgit, povestindu-'i tóte din fir în pĕr, că fârtatul sĕu de ciobănie nu e fecior, ci fată și încă cu pĕrul de aur. Dér ce folos, că ea a trecut acuma peste mare, împreună cu oile sale și el nu o mai póte urmări.

Smeóica, audênd acésta, dise feciorului sĕ nu se mai supere de giaba, căcĭ ea va afla un mijloc, prin care s'o pótă urmări și prinde. Și întru adevĕr, că maică-sa îi făcu o corabiă mare, pe care smeul, după sfatul ei, o încărcă cu fel de fel de marfă scumpă, și astfel, încărcată cum era, se porni cu dênsa, ca sĕ afle pe fată.

După ce se pornì el acum, merse cât merse, pe apa cea mare, prin care a trecut fata, până ce ajunse la mal. Acolo apoi se oprì.

Mulțime de ómenĭ, care dela cine și prin cine audise, că în corabia acésta se află o mulțime de marfă scumpă, alergară din tóte părțile, sĕ cumpere câte una alta dela stăpânul ei.

Etă că în urmă de unde și până unde, vine și fata cea cu pĕrul de aur și intră și ea în corabie, sĕ vadă ce fel de mărfurĭ se află într'însa?

Dér... atâta 'i-a trebuit smeului!.... Mai mult nimic!... Cum o vede înăuntru deauna pornesce corabia dela mal și... pe icĭ încolo 'ți-e drumul!

Fata cunósce și ea acuma în ce cursă a picat și se pricepe, că nu'i chip de scăpare.... Cércă ea ce cércă sĕ scape, dér înzadar!.... Corabia era acum cine scie unde de mal.

— De géba te mai trudescĭ, căcĭ de acuma înainte n'ai sĕ-mĭ mai scapĭ din mână! — dise smeul, după-ce s'a vĕdut la largul seu.

Fata, mai audind încă și acésta, ce sĕ facă?... ia inelul sĕu de argint și aruncându'l în apă, dice:

— Când vei afla tu inelul acesta, atuncĭ voi vorbi eu cu tine!

Dér smeul se părea, că nicĭ n'o aude. El mergea cu corabia înainte, fără sĕ-'i pese ceva de cuvintele ei.

După-ce ajunse acuma la mal, luà pe fată și ducênd'o acasă se cununà cu dênsa.

Fata însĕ îșĭ ținù cuvêntul... Ea nu vorbea cu smeul nimic, orĭ și cât se necăja s'o înduplice, ca sĕ vorbéscă. Cu smeóica și cu cumnatele sale, — căcĭ smeul avea și surorĭ, — și ceilalțĭ curtenĭ vorbea, însĕ cu smeul nicĭ-odată.

Acéstă tăcere a ținut tot așa mai lung timp.

Eta că într'o di, mergênd nisce pescarĭ în apa cea mare și pescuind o mulțime de pescĭ, aduse și vêndură și smeului o parte din aceștia.

Smeul, adecă feciorul smeóicei, după ce cumpĕrà pescìĭ, se dete singur sĕ'i cu-

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

APRIL are 30 dile. PRIER.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	16 † Sf. Agr. şi Leon	28 Vitalis m.
Lunĭ	17 C. Sim. p. Ac. m.	29 Robert
Marţĭ	18 † Cuv. p. Ioan	30 Catarina
Mer.	19 † C. Ioan Peştera	1 Mai. Filip,
Joi,	20 C. p. Tend. Tridi.	2 Atanasi
Vin.	21 S. m. Ioan Teod.	3 **Aflarea sf. †**
Sâm.	22 C. p. Teod. Siceot	4 Florian

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 24 Aprilie n. 1895.

Sĕminţe	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenesc	80	7.40	7.45
Grâu dela Tisa	80	7.45	7.50
Grâu de Pesta	80	7.40	7.45
Grâu de Alba-regala	80	7.40	7.45
Grâu de Bácska	80	7.50	7.55
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	5.95	6.—
Orz	nutreţ	60—62	6.40	6.60
Orz	de vinars	62.64	6.65	6.90
Orz	de bere	64.66	7.10	8.10
Ovĕs		39.41	6.80	7.05
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Productediv.		Soiul	Cursul dela	Cursul până
Preţul pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Luţernă ungur.	33.—	41.—
	—	francesă		—.—
	—		—.—	.—
	„	roşiă	56.—	62.—
	Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
	Oleu de in		—.—	—.—
	Uns. de porc	dela Pesta	48 25	48.75
	„	dela ţéră	—.—	—.—
	Slănină	svĕntată	40.50	41.—
	„	afumată	46.—	47.—
	Seu		—.—	—.—
	Prune	din Bosnia în buţĭ	9.—	9.50
	„	din Serbia în sacĭ	9.—	9.50
	Lictar	slavon nou	17 50	18.—
	„	bănăţenesc	—.—	—.—
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoşĭ	unguresci		
	„	sêrbescĭ		
	Miere	brută	—.—	—.—
	„	galbină strecurată	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
	Spirt	brut	—.—	—.—
	„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Preţurile cerealeor din piaţa Braşovŭ.

Din 26 Aprilie st. n. 1895

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valutea triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	6	10
„	Grâu mijlociu . .	5	50
„	Grâu mai slab . .	5	—
„	Grâu mestecat . .	4	—
„	Sĕcară frumósă .	3	90
„	Sĕcară mijlociă .	3	50
„	Orz frumos .	4	10
„	Orz mijlociu .	3	50
„	Ovĕs frumos .	2	50
„	Ovĕs mijlociu .	—	—
„	Cucuruz.	4	80
„	Mălaiu	5	—
„	Mazĕre	6	—
„	Linte	7	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênţă de in . .	10	—
„	Sĕmênţă de cânepă	5	—
„	Cartofĭ	1	40
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	44
„	Carnea de porc . .	—	48
„	Carnea de berbece	—	—
100 kil.	Seu de vită próspĕt	23	—
	Sĕu de vită topit	33	—

Têrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 22 Aprilie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fost de 150.998 capete, la 23 Aprilie au întratŭ 3521 capete şi au eşit 1502 rĕmânêndŭ la 24 Aprilie un numĕr de 153.017 capete.

Se notéză marfa: **unguréscă** vechе, grea dela 45.— cr. pănă la 45.$^1/_2$ cr marfă unguréscă tineră grea dela 47.$^1/_2$ cr. pănă la 48.— cr., de mijloc dela 46.— cr. pănă la 47.— cr. uşóră dela 46.— cr. pănă la 47.— cr.

Marfă ţĕrănéscă grea dela 45.— pănă la 45.$^1/_2$ cr. de mijloc dela 44.$^1/_2$ cr. pănă la 45— cr. uşóră dela 45.— cr. pănă la 45.$^1/_2$ cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 46.— cr. pănă la 46 $^1/_2$ cr. Transito, mijlociă grea dela 45.— cr. pănă la 46 — cr. transito uşóră dela 44.$^1/_2$ cr. pănă la 45.$^1/_2$ cr.

Porcii îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela —.— cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruz dela — cr. pănă la — cr. Cântăriţĭ la gară cu —.— cr. la pănă — cr..

Bursa de Bucurescĭ

din 24 Aprilie n. 1895.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	100.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	93.$^3/_8$
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.—Iul.	99 $^1/_2$
„ „ din 1893	5%	„ „	99 $^1/_2$
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	95 —
„ „ (Impr. de 32. $^1/_2$ mil.	4%	Ian.-Iulie	95.$^3/_8$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	88 $^1/_4$
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	88.$^1/_4$
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	88 $^1/_4$
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	88 $^1/_4$
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102 $^7/_8$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.—Iul.	96. —
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	96 $^1/_4$
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92.$^3/_8$
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101 $^1/_2$
„ „ „ „	5%	„ „	89 —
„ „ „ Iaşĭ . .	6%	„ „	80.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	96.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Naţion. ult. div. 86.—	500	într. v.	1538.
Banca agricolă	500	150 v.	130 —
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	414.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	437.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	138. —
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	110. —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aur			20 03

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	6%	Paris	2$^1/_2$%
Avansurĭ pe efecte	7%	Petersburg . .	4$^1/_2$%
Casa de Depunerĭ	7$^1/_2$	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveţia	3%

Cursul losurilor private

din 21 Aprilie 1895

	comp.	vinde.
Basilica . . .	8.10	8.50
Credit	201.50	202 —
Clary 40 fl. m. c. . .	59.—	60.—
Navig. pe Dunăre . .	150.—	160.—
Insbruck	27.—	—.—
Krakau	27.—	28.—
Laibach	23.75	24.75
Buda	63.—	64 50
Palffy	59.—	60.—
Crucea roşie austr. .	17.—	17.50
dto ung. . .	11.25	12 50
dto ital. . .	13.—	13.50
Rudolf	24.50	— —
Salm	71.50	73 50
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois . . .	73.—	74.—
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine 4$^1/_2$% 100 m. c.	150.—	—.—
dto 4% 50 .	70.—	—.—
Waldstein . . .	—.—	—.—
Şerbescĭ 3% . . .	43.—	43.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	132.—	133.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.25
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4$^1/_2$% .	126.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4$^1/_2$%	104.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.25
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.60
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	150.—
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101 50
Renta de aur austr.	123.75
Losurĭ din 1860	158.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1091.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	461.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	396.60
Napoleondorĭ.	9.68$^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.65
London vista	122.15
Paris vista	48.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 27 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.67	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

INVITARE

a p. t. delegaților cassei cercuale din Brașov pentru ajutorare de bolnavĭ la a **II adunare generală ordinară**, care va avé loc în **5 Mai 1895 la 2 óre p. m.** în sala sfatului.

Ordinea de dĭ:

1. Raportul directoratului asupra activității cassei în anul 1894.
2. Raportul comitetului de supraveghiare și conclus asupra raportului și asupra încheerei conturilor presentate de directorat și conclus asupra absolutorului.
3. Alegerea membrilor suplențĭ din direcțiune, membrilor din comitetul de supraveghiare și comitetului de arbitragiu.
4. Propunerĭ eventuale din partea membrilor (propunerile trebuesc înaintate cu cel mult 24 de óre înaintea adunărei generale în scris în primirea d-lui președinte).

Brașov, 19 Aprilie 1895.

Neustädter,
președinte.